

streljamo in vesimo, in odkar je dovolj vojske bilo generalu Filipoviču doposlano, vrši se zasedenje Bosne urno in brez znatnih zgb. Tako je general Jovanovič od 11.—20. sept. z vojsko preiskal celo Hercegovino od Mostara do Bileka in Trebinja, povsod je nastavl cesarskih gosposk in begunce v očetnjavo nazaj poklical. Silovito vzetje Bihača je v tem kotu Bosne tako prestrašilo mohamedance, da se povsod pokoravajo našim in orožje polagajo. Slijajno delo je pa general Filipovič dognal v izhodnem delu Bosne; tako lepo in bistroumno je začel 19. 20. in 21. sept. od vseh strani grabiti, da sta general Bienerth in Szapary 21. vzela Tuzlo in ondi avstrijsko zastavo razvila, gm. Vudič zasel Bjelino in zaplenil več kanonov; sedaj mahajo ti 3 generali proti Zvorniku in Višegradu. Ali tukaj Turkom že pri Rogatici zapira pot general Veščej, ki je pri Senkoviču na izhodu od Sarajeva vstase tako grozno pobil, da jih je palo 500 mrtvih in okoli 1000 ranjenih. Naših je bilo 400 mrtvih in ranjenih. Sedaj je še samo Zvornik, Višegrad in Livno v turških rokah. Železnico od Dalje v Vinkovce, Brod, Vranduk in Sjenico delajo urno in že na večih mestih polagajo šinje!

Za poduk in kratek čas.

Arbanaška zveza mohamedancev.

Nemški in magjarski Turki še vedno ljudem prežvekavljajo noro pravljico, kako se baje celó turški kristijani borijo in bijejo zoper nas. To je kosmata laž. Večina turških kristijanov niti doma ni v Bosni in Hercegovini, marveč je pred mohamedanskimi divjaki uže lani in predlanskim črez mejo k nam pribežala. Drugi kristijani, katoliški pa tudi pravoslavni, so se ali našim vojakom pridružili ali pa, kder jim še to ni bilo mogoče, v planine poskrili. Proti nam se vojskuje le mohamedansko plemstvo v Bosni in Hercegovini; podpira jih pa skrivoma turški sultan, Anglež in Italijan, deloma tudi Poljak in Magjar, očitno pa divji Arnaut ali Albanec. Turški sultan nam ni napovedal očitne vojske; tega se ni upal storiti. Marveč je na skrivnem dal toliko težav, zaprek in upora proti naši vojski v Bosni in Hercegovini pripraviti, kolikor je le mogel. Mohamedanski popi so pridgali „sveti boj“ zoper kristijane, turški oficirji so zbirali črno vojsko in jej izročili vse trdnjave, Angleži pa so pošiljali pušek, kanonov in streliva. Naši oficirji se močno čudijo množini vojne sprave, katere je vsako mesto natlačeno. General Filipovič je izrekel pomenljive besede: „vsa Bosna in Hercegovina je velik arsenal (orožnica)“. Samo v Sarajevu so naši zaplenili več milijonov patron za najnovejše angleške puške. Našim je že večkrat streliva zmanjkalo, upornikom pa še nikder ne. Vendar vkljub temu jih bo naša hrabra vojska kmalu povsod premagala; Herce-

govina je že Turkov potrebljena, sedaj pa jih brišejo iz Livna in iz kota med Dobojem, Zvornikom, Višegradom in Fočo. Ni dvombe, da jih bodo tudi tukaj potrebili; kajti že sedaj mnogi beže pred nami črez Drino v Srbijo ali brusijo pete tje proti Novej Varoši, Sjenici, Novem-pazarju, Mitrovici in do Kosovega polja. Ali tukaj bodo naši vojaki, če se res kedaj tje zaženejo, trčili na novega nič manje divjega sovražnika, kakor je bosenski mohamedanec; ti novi sovražniki so mohamedanski Albanci ali Arbanasi, kakor jim Srbi pravijo. Sami se imenujejo: Škipetarji t. j. pečevniki.

Arbanasi so celó posebno ljudstvo v Evropi. Nikder nimajo bratov. Celó osamljeni so in govori-jo jezik, kakoršnega nikder drugod najti ni. Pravijo, da so več 100 let pred Kristom prišli od Kavkaza in se naselili v nekdanjem Epiru, Tesaliji in Macedoniji. Sedaj prebivajo na 670 milij velikem kosu zemlje, ki sega od Črnogore in Kosovega polja dalje proti jugu globoko v Tesalijo in Epir med Ohridskim jezerom in Jadranskim morjem. Nekaj časa so bili podložni rimskim, poznej greškimi cesarjem, in so po smrti svojega junaškega kralja Jurija Kastriotiča Škenderberga morali pokoravati se turškemu sultanu. Velika nesreča bila je snažnemu ljudstvu, da se je dobra polovica Kristu izneverila in pomohamedanila ter postala sila močna podpora turškemu cesarstvu. Vse ljudstvo šteje kakih 1,300.000 duš in razpada v dva velika roda. Prvi rod, ki stanuje v soseski z Srbi, so Gegi, drugi rod pa, ki prebiva blizu Grkov, so Toski. Vsak rod pa, Gegi ravno tako, kakor Toski, je po veri razklan. Večina Gegov se drži katoliške vere, menjšina je mohamedanska med tem ko večina Toskov časti Mohameda in le menjšina pripada pravoslavnej ali pa katoliškej Cerkvi. Pokrajine, kder so nekdanj Srbi prebivali, namreč na Kosovem polji, okoli Prištine, Prizrena, Djakove in Peči, so zasedli Arbanasi, ko so se Srbi pod Černojevičem izselili bili na Oggersko in v Banat. Ker pa Srbi vedno strežejo zgubljene ove pokrajine, ki v srbski zgodovini najbolj slovijo, zopet pridobiti, zavladao je nepopisljivo sovraštvo med sosednima narodoma. Sovraštvo je toliko, da celó katoliški Arbanasi pogosto in radi z Turkom potegnejo, kedar zamorejo Srbom kako nevoljo pripraviti. Še hujsi sovražniki Srbom so pa mohamedanski Arbanasi.

Turški sultan bil je lani in letos strašno tepen; Rusi so mu stali pred Carigradom, jegovemu cesarstvu je žugal gotov pogin; toda Angleži in jihovi evropski prijatelji in turkoljubi so Turka še enkrat rešili in ruskega carja prisilili, da je privolil v mir. Pogodbe miru bile so za Turka hude in britke, vendar pogina se je le otel. Sedaj pa še kljubuje podpisanim pogodbam in zabranuje djansko izvršenje njihovo, kder in kakor le more. Takó je delal v Armeniji in tudi v Bolgariji, enako je postopal v Bosni in Hercegovini. Povsod je

naščeval mohamedance, naj se pogodbam miru ustavljajo, naj se orožajo zoper kristijane. Mohamedanci so ta glas le preveč dobro poslušali, najbolj pa v Albaniji. V Prizrenu so imeli velik zbor, kder so sklenili posebno: „arbanaska zveza“, ki skrbi za orožanje vseh mohamedancev. Izvolili so v ta namen 3 odbore; prvi ima svoj sedež v Prizrenu proti Srbom, Črnogorcem in Avstrijancem, če bi ti hotli prodirati do Mitrovice, drugi stoluje v Janini in pripravlja boj zoper Grke, tretji se pa nahaja v Solunu in podpira turške vstaše proti Rusom in Bolgarom v Rodopskih planinah. Turkoljubi lažejo, da ima arbanaska zveza že 130.000 mož na razpolaganje, ki so vsi dobro orožani z novimi Martini-puškami. Toliko jih gotovo ni, vendar vsakako jih mora mnogo tisoč na nogah biti. Dalje nam je še pomisliti, da stoji ondi mnogo turške redne vojske, ki itak z vstaši potegne, če pride do boja. Na Kosovem polju delajo Turki velik tabor; Mitrovica je z šancami obdana, isto tako tudi Novi-pazar, Sjenica, Nova Varoš. Najnovejše novice poročajo, da je arbanaska zveza odposlala 3000 mož Turkom v Podgorico na pomoč proti Črnogorcem, 15.000 mož pa v Fočo, Gorazdo in Višegrad proti avstrijske vojski. Pri takih okoliščinah bi res najbolj kazalo, ko bi se Srbi, Črnogorci, Bolgari in Rusi z nami porazumili in turško cesarstvo z arbanasko zvezo vred iz Evrope potrebili.

Smešničar 39. Ubog bolenik pride k vračniku, ki je ljudi brezplačno vračil. Naredi mu takoj potrebno vračilo in reče: „tu imate, vsako uro vzemite za eno kavino žličko polno in bo kmalu boljše“. Bolenik se ponižno zahvali pa še dostavi: dragi gospod, lepo prosim, naj še mi dajo uro in žličko, ker teh tudi nimam pri hiši!“

Fr. Š.

Razne stvari.

(*Nemčurja Nasko in Soršak*) četa volitev Radaj-Fluherjevo podreti in sta v Gradec naznaila, da so volilci Mlakar (?), Šerbelj in Razgoršek, potem Rataj, Rotner (?) in Marčič (?) glase kupovali in prodavali. Vložila sta tožbe pri sodniji. Iz tega ne bo nič: Mlakar v Hošnici potem Rotner in Marčič niti volilci niso, ostali 3 poštenjaki se pa bodo že vedeli braniti. Zoper dr. Šuca so nekateri ugovarjali zarad 2 volilcev, ki pa sta za g. Šmida glasovala. Nemčurji tedaj same jeze, da smo Slovenci zmagali, ne vedo, kaj delajo!

(*Spodnji Štajer*) je letos izredno z poslanci preskrbljen, 8 je narodnih Slovencev, Maribor ima dr. Duhača, Ptuj g. Kadata, Celje svojega dr. Nekermana, g. Pfrimer v Mariboru je izvoljen od trgovske zbornice, gg. Pauer, Hackelberg, Wurmbrand, Karneri, Lohninger in Moskon pa od velikih posestnikov.

(*Pavski kmet*) znani g. Wretzl bi bil rad plemstvo dobil. Nek g. Dewald mu obeča za 1000

gld. k plemstvu pomagati; Wretzl mu baje da par sto goldinarjev. Dewald vzeme denarje in zgine, g. Wretzl pa še čaka na plemstvo in premišluje, kako priime bi si izvolil. No, kaj pa bi bilo z priimenom: Wretzl vitez plemeniti gospod Karlavski, vsaj ni bil brez zasluge, da je bil Brandstetter za poslance izvoljen, ki sedaj sedi v znani Karlovi v Gradcu!?

(92 zahvalnic) spisal je g. kandidat Julius Seeder ter jih svojim volilcem doposlal; mož še nima dosti, da je pri volitvi za deželni zbor propal, bržčas bi še pri državnih volitvah rad dobil breco od — kmetov!

(*Gine*) hudo razsajajo po večih krajih slovenske Štajerske posebno po Savinjski dolini pa tudi po mariborskem okraju!

(*Obsojeni v Celju*) bili so požigalec Leopold Ostrožnik na žive dni v ječo, Anton Dolšak na 2 mesenca v ječo, ker se je pregrešil zoper javno nramnost, Marija Pogrenčič na 3 leta v ječo, ker je lastno dete umorila.

(*Vrli Podčeterčani*) so napravili tombolo in za ranjene vojake nabrali 101 fl. Slava in hvala!

(*Iz Starega trga*) dobili smo prepozno mičen dopis o slovesnosti, ki se je 17. sept. vršila jubilantu č. g. dekanu Brunnerju na čast; navzočih bilo je 39 duhovnikov. Prihodnjič več.

(*Iz Trsta*) se piše o veliki nesreči, ki je zadela ameriansko ladijo napolneno z petrolejem; blizu 3000 sodov se je užgalo in morali so gorečo ladijo brž na visoko morje potegniti, kder je zgorela; prihodnjič več!

(*Nemčurji*), ki so v Mariboru propali, se strašno jezijo in nadlegujejo slovenske volilce, zato bodemo take suroveže začeli v „Slov. Gosp.“ pozdravljati in krotiti, kakor si zaslužijo!

(*Prestavljani so*) čč. gg. Jožef Zadravec za provizorja v Radvanje, Janez Stanjko k sv. Roprtu v Slov. gor., Juri Rubin v Šetale, Juri Žmavec v Lembah, Anton Šijanec v Kameo.

(*Celjske razstave predsednik*) prosi, naj nemudoma naznani vsak, ki hoče kaj razstaviti, drugače bo prepozno!

(*Denarničarstvo družbe duhovnikov*) je namesto odšedšega preč. g. Modrinjaka začasno prevzel preč. g. kanonik J. Orožen.

(*Za družbo duhovnikov*) so vplačali čč. gg. Jan. Ferd. 33 fl. in Ostrožnik 12 fl. (Oba ustn. dopl.) Naprudnik 2 fl. letn. in Očgerl 1 fl. letn.

Loterijske številke:

V Trstu 21. septembra 1878: 23, 29, 10, 55, 86.
V Lincu „ „ 75, 53, 67, 23, 41.

Prihodnje srečkanje: 5. oktobra 1878.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 61-60 — Srebrna renta 63.30 — Zlata 22-20 — Akcije narodne banke 814 — Kreditne akcije 242 — 70Napoleon 9-29 — Ces. kr. cekini 5-47 — Srebro 100-05.